

LEIÐRÉTTUR ÚRSKURÐUR**Mál nr. 206/2025****Nafn málskotsaðila (M)****Nöfn varnaraðila (V)****Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging ökutækis.****Skráningarnúmer ökutækja: (A)****Bótaskyldur kostnaður. Sjúkrakostnaður.****Gögn.**

1. Málskot móttakið 28. maí 2025 ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 4. júní 2025 ásamt fylgiskjölum.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að hinn 11. janúar 2023 slasaðist M er árekstur varð með bifreið hennar og A. Ekki virðist ágreiningur um það að ökumaður A hafi átt sök á slysinu og að tjón vegna þess sé bótaskyldt úr ábyrgðartryggingu A. Í tengslum við matsgerð vegna afleiðinga slyssins hafi matsmenn óskað eftir afriti af sjúkraskrá M frá læknastöðinni X. Hafi lögmaður M orðið við þeirri beiðni, en jafnframt hafi V verið upplýst um hana. Skaðabótakrafa á grundvelli matsgerðarinnar var send V hinn 23. maí 2025. Hafnaði V þá að endurgreiða kostnað vegna öflunar afrits af sjúkraskrá M hjá X, samtals að fjárhæð 54.500 kr. samkvæmt reikningum tveggja lækna hjá X.

M telur að V beri að endurgreiða umræddan reikning enda sé um að ræða sjúkrakostnað í skilningi 1. mgr. 1. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993, en um hafi verið að ræða gögn sem matsmenn hafi talið nauðsynleg svo unnt væri að leggja mat á umfang tjóns M. M hafi verið til talsverðrar meðferðar hjá X og hafi umrædd gögn því haft þýðingu við mat á afleiðingum slyssins. Hafi því verið um eðlilegan og nauðsynlegan kostnað að ræða. Vísar M þá til fordæma dómstóla og nefndarinnar máli sínu til stuðnings. Hvað úrskurð heilbrigðisráðuneytisins nr. 23/2023, sem V byggir höfnun sína á, varði, þá eigi hann ekki við í þessu tilviki. Hann hafi enda lotið að ólögmati gjalddöku stjórnvalds, en X sé einkarekin læknastofa en ekki stjórnvald. Þurfi X því ekki að byggja gjalddöku sína á lagaheimildum.

Í bréfi V til nefndarinnar segir að ekki sé deilt um það hvort umrædd gagnaöflun hafi verið nauðsynleg. Ágreiningur aðila snúi að því hvort skylda tjónþola til tjónstakmörkunar hafi verið vanrækt og hvort það geti leitt til þess að kostnaður vegna gjalddöku sem ekki sé fullnægjandi heimild fyrir skuli greiddur. V bendir á að réttur sjúklinga til aðgangs að gögnum úr sjúkraskrá byggist á lögum nr. 55/2009 um sjúkraskrár. Samkvæmt 1. mgr. 14. gr. laganna eigi sjúklingur eða umboðsmaður hans rétt að aðgangi að eigin sjúkraskrá í heild eða hluta og til að fá afhent afrit af henni ef þess er óskað. Ljóst sé að lögin gildi um allan aðgang að sjúkraskrá, óháð því hvort heilbrigðisþjónusta er veitt af opinberum aðilum eða einkaaðilum. Því sé ljóst að mati V að lög nr. 55/2009 gildi um aðgang M að sjúkraskrá sinni hjá X. Í framangreindum lögum sé ekki veitt heimild til gjalddöku vegna aðgangs að sjúkraskrá eða afritun af slíkum gögnum. Heimildir til gjalddöku vegna þjónustu sjálfstætt starfandi lækna sé að finna í 3. tl. 29. gr. laga nr. 112/2008. Feli sá töluliður ekki í sér heimild til innheimtu á þjónustugjaldi vegna afhendingu á sjúkraskrá. Í reglugerð nr. 1551/2023 séu framangreindar heimildir til gjalddöku nánar útfærðar. Öll gjaldtaka af hálfu X þurfi að eiga stoð í þeirri reglugerð, að öðrum kosti teljist hún óheimil. Telur V því að úrskurður heilbrigðisráðuneytisins nr. 23/2023, eigi einnig við um gjalddöku X vegna afhendingar sjúkraskrár og færsla úr henni. Samkvæmt framansögðu sé ljóst að mati V að X sé ekki heimilt skv. lögum nr. 112/2008 og reglugerð nr. 1551/2023 að innheimta gjald vegna afritunar gagna úr sjúkraskrá eða veitingu aðgangs að sjúkraskrá sjúklings.

V bendir þá á að samkvæmt meginreglu skaðabóta- og vátryggingaréttar sé tjónþola skylt að takmarka tjón sitt með þeim hætti sem honum er unnt. Framangreind meginregla um tjónstakmörkun feli það í sér að tjónþoli, eða eftir atvikum lögmaður hans, geti ekki stofnað til kostnaðar sem telst óþarfur til sönnunar á tjóni og gert kröfu um að sá kostnaður verði bættur úr viðkomandi tryggingu. Með því að greiða reikning X hafi lögmaður M vanrækt skyldu sína til tjónstakmörkunar, en hann og M hafi haft skýr úrræði til þess að láta reyna á gjalddökuna og hafna greiðslu reikningsins. Það hafi ekki verið gert og verði M að bera hallann af því.

Álit.

Ágreiningur þessa máls lýtur að því hvort V beri að greiða kostnað M vegna öflunar sjúkraskrár frá einkareknu læknastöðinni X. Fjárhæð sú sem um ræðir er samtals kr. 54.500. Óumdeilt er að um nauðsynleg gögn hafi verið að ræða og að lögmáður M hafi greitt fyrrgreinda reikninga fyrir hennar hönd. Virðist því ekki um það deilt í sjálfu sér að um sjúkrakostnað samkvæmt 1. mgr. 1. gr. skaðabótalaga sé að ræða. Um það er hins vegar deilt hvort M, eða eftir atvikum lögmanni hennar, hafi borið, í ljósi tjónstakmörkunarskyldu sinnar, að hafna greiðslu umræddra reikninga.

Samkvæmt 3. gr. samþykktu fyrir nefndina frá 17. desember 2021, heyra mál undir starfssvið nefndarinnar sem varða réttarágreiningu um vátryggingarsamninga eða annan ágreining sem lýtur að dreifingu vátrygginga eða vátryggingarstarfsemi að öðru leyti. Fellur það utan við starfssvið nefndarinnar að úrskurða um lögmæti þess að X krefji sjúklinga um greiðslu fyrir afhendingu sjúkraskrár. Takmarkast álit nefndarinnar því við ágreining er varðar það hvort M hafi borið að takmarka tjón sitt með því að neita að greiða reikning X og leiða þar með til þess að V yrði ekki krafð um kostnað vegna hans.

Samkvæmt meginreglu skaðabóta- og vátryggingaréttar skal tjónþoli gera það sem sanngirni er unnt að ætlast til af honum til að hindra eða takmarka tjón sitt. Skylda M takmarkast þannig við að gera það sem sanngjarnt er að ætlast til af henni.

Líkt og áður hefur komið fram tekur nefndin ekki afstöðu til lögmætis reikninga X og nefndur úrskurður heilbrigðisráðuneytið tekur samkvæmt úrskurðarorði sínu aðeins til opinberrar heilsugæslu. Er því til staðar óvissa um hvort M hefði í raun takmarkað tjónið með höfnun á greiðslu reikninganna. Slík höfnun gæti hafa leitt til verulegs aukakostnaðar, svo sem dráttarvaxta og innheimtukostnaðar. Eins og ítrekað hefur komið fram er ágreiningslaust að um nauðsynlega gangöflun hafi verið að ræða og má telja að M hafi haft réttmætar væntingar til þess að slíkur sjúkrakostnaður yrði endurgreiddur af hálfu V. Verður því að mati nefndarinnar ekki gengið svo langt að krefjast þess af tjónþola, í því skyni að hann takmarki tjón sitt, að hann hafni greiðslu reikninga vegna nauðsynlegrar gagnaöflunar, en það er eins og áður segir ekki hlutverk nefndarinnar að úrskurða um lögmæti hinna umþrættu reikninga. Af framangreindu þykir að mati nefndarinnar ekki sýnt fram á að M hafi ekki gætt að tjónstakmörkunarskyldu sinni umrætt sinn.

Niðurstaða.

M á rétt á endurgreiðslu kostnaðar að fjárhæð kr. 54.500 vegna öflunar sjúkraskrár, úr ábyrgðartryggingu ökutækisins A hjá V.

Reykjavík, 19. ágúst 2025.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir